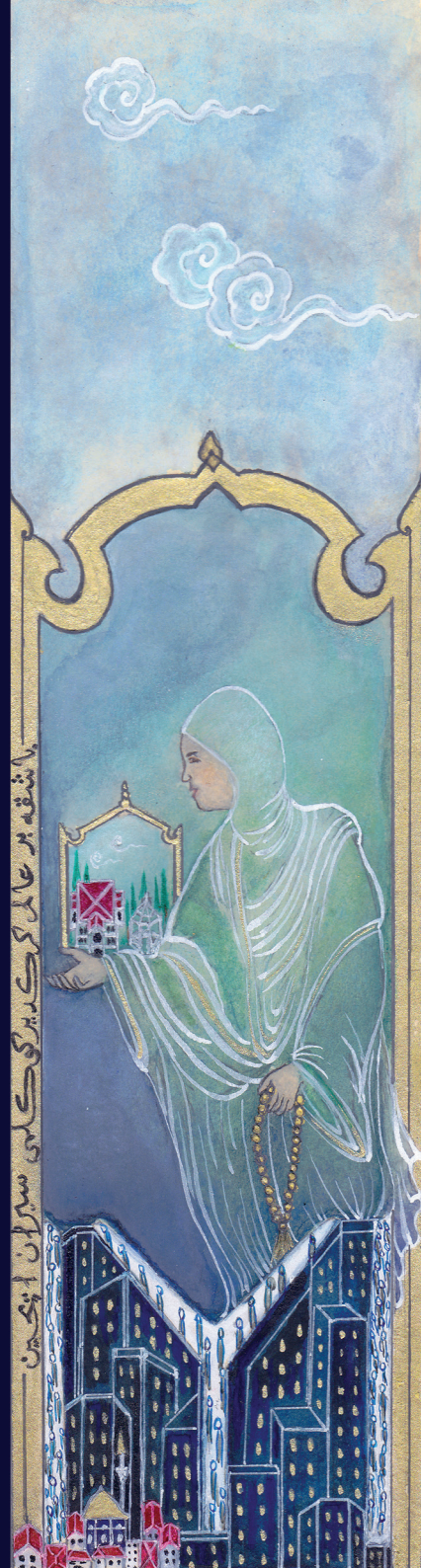

Fatma Bahtiyar Güler

Refah Muhitinde Dindar Kadın

dünbugün
yarin

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

İçindekiler

Sunuş	11
Önsöz	15
Giriş	19
Eşitsizlik ve Hiyerarşiden Ayrışmaya Giden Yol	27
Bir Sınıfsal Dinamik: Burjuvazi ve Türk Toplumunu.....	41
Yaşam Biçimi Analizleri: Kültür ve Tüketim.....	48
Ayrışma Dinamikleri: Kentsel, Mekânsal, Zihinsel	57
Kentsel Ayrışma: Yerleşim Temelli Tabakalaşma.....	58
Toplumsal Cinsiyet ve Mekânsal Ayrışma: Kamusal /Özel Alan	67
Din ve Zihinsel Ayrışma: Zihniyet ve Ahlâk	81
Zihniyet-Ahlâk İkili ve İdeoloji.....	85
Muhafazakârlaşma ve Sekülerleşme	89
Gösterişçi Dindarlık ve Değişen Tüketim Zihniyeti.....	93

Bursa Bademli Evleri	97
Bursa'nın Sosyoekonomik Yapısı, Kentsel ve Sosyokültürel Ayrışma: Bademli Örneği.....	98
Bademli Mahallesi: Fiziki Yapı.....	109
Neden Bademli?.....	113
Müreffeh Dindar Kadınlar	115
Toplumsal Cinsiyet; Zihniyet ve Bedenin İşlevi	121
Bedenin İşlevi: “Emanet-Mülk” İkilemi.....	123
Giyim Kuşamda Ontolojik Duruş.....	126
Doğurganlık: Fitrat mı, Beden mi?.....	134
Bekâret, İffet, Sadakat, Çok Eşlilik.....	141
Evlilik ve Denklik.....	148
Cinsiyete Göre Farklılaşan Haklar: Mehir, Nikâh, Boşa(n)ma, Miras.....	156
Kurum Olarak Aile: Rol Çözümlemesi	165
Aile Reisiğinden Ebeveynliğe Geçiş.....	169
Çocuklarının Büyüme ve Eğitim Sürecinde Rol Alan Ebeveyn Modeli.....	174
Anne-Kız Dayanışması: Rol Model/ Redd-i Miras.....	179
Kayınvalide, Gelin ve Güvey.....	182
Beklentilerle Rol Çözümlemesi/ Esnekliği: Kadın Emegi ve Hizmetliler.....	187
Gündelik Hayat: Kamusal/Özel	197
Zamanın Örgütlenişi: Ev ve Aile Merkezli Sosyal Hayat.....	200
Burjuva Evi: Evin Rolü.....	205

Sosyal Hayatta Beden-Mekân Denetimi.....	211
Törenler: Dinî /Popüler.....	217
Düğün Öncesi ve Sonrası.....	219
Bebek Öncesi ve Sonrası.....	226
Özel Günler: Doğum Günü/ Anneler Günü/ Sevgililer Günü/ Yıl Dönümü.....	230
Cenaze Öncesi ve Sonrası.....	232
Alternatif Kamu/Özel Alan: Kutsal-Profan	237
Kutsal Referanslar: Mübarek Gün ve Geceler.....	240
Alternatif Referanslar: Dil, Eğlence, Sağlık.....	248
Yarı Kamusal Alan Etkinlikleri (Sosyal Faaliyetler).....	257
Hazcı Yaşamın Gündelik Hayata Yansıyan Yaşam Pratikleri	261
Boş Zaman ve Birincil İlişkiler	263
Gezme, Yeme- İçme, Kitle İletişim Araçları.....	268
Tüketim Parametreleri: Yeni Kentsel İktidarın Araçları.....	274
Moda ve Ev Dekorasyonu	276
Marka ve Taklit Ürünler.....	285
Sonuç	293
Bibliyografya	299
Dizin	313

Sunuş

Osmanlı Devleti'nin son döneminde başlayan Türk modernleşmesinde kadın hâlâ başat gösterge olma özelliğini koruyor. Kadının eğitimi, iş hayatına atılması, aile içindeki ve kamusal alandaki statüsü temel modernlik ölçütlerinden biri olarak siyasetçilerin, aydınların ve akademisyenlerin dikkatini çekiyor. Ancak 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren gözlenen gelişmeler modernlik ve kadın ilişkisinde yeni açıklamalar yapmanın gerekliliğini gözler önüne serdi. Zira eğitimle birlikte kadının geleneksel yapısından ve düşük sosyal tabakalardan çıkacağı öngörülüyor; bu öngörünün çok sayıda somut örneğine tesadüf ediliyordu. Fakat 21. yüzyıla girerken eğitilmiş, meslek sahibi, üst sosyal sınıflara doğru yükselen yeni dindar kadınlar gözlenmeye başlandı ve paradigmanın yeniden kurulması icap etti. Acaba bu durum İslam'ın modernleşmesi ile mi açıklanabilirdi? Eğer böyleyse İslam ve modernlik ilişkisi yine kadın üzerinden analiz edilecek demektir. Veya yeni durum çevrenin merkeze yönelmesi ve iktidar ilişkileri ile yorumlanabilirdi. Kadın bu yeni zengin sınıfın dışı vuran yüzüydü. Belki de dindar kadın tahmin edilenden daha güçlü bir aktördü ve feminizm üzerinden bir değerlendirme yapmak uygun

olacaktı. Şüphesiz geçici bir trend de söz konusu olabilirdi; bu takdirde sosyolojik analizlerde acele etmemek gerekirdi.

21. yüzyılın ilk çeyreği biterken Türkiye’de değişen iktidar dengesinin geçici bir trend olmadığını rahatlıkla iddia edebiliriz. Dindar, muhafazakâr, milliyetçi gibi geniş bir kavram yelpazesi içinde siyaset, ekonomi, eğitim, hatta edebiyat v.b. alanlarda güç kazanan bu kesimin içinde kadın artık vitrindeki bir biblo gibi durmuyor. Kendisini bir özne, bir birey olarak gören yeni dindar kadın tipi ile karşı karşıyayız. Statüsünü kocasından alan bir kuşak yerini yavaş yavaş statüsünü eğitime, yeteneğine ve toplumsal hayattaki becerisine borçlu olan yeni bir kuşağa bıraktı. Dolayısıyla her şeyin yeniden konuşulması gerekiyor.

Fatma Güler’in elinizdeki çalışması günümüzde üzerinde en fazla konuşulan zengin dindar kadın üzerine odaklanıyor. Bu kadınlar içerisinde sonradan büyük şehre gelmiş, kocası sayesinde bir anda üst tabakalara çıkmış kişiler var. Bir şehrin en lüks muhitinde dinî değerleriyle birlikte yaşamak, bir çevre oluşturmak, aynı zamanda çocuklarını yetiştirmek istiyorlar. Yeni muhitin değerleri, ülkenin değişen yapısı, kuşaklar arası zihniyet farkı bu dindar kadınları akranlarına göre çok daha fazla zorluyor. Bu kadın için en pragmatik kamusal alanda modern, özel alanda belirli zaman dilimlerinde dindar bir görünüm sergilemesi iken, o en zoru tercih ediyor. Zengin mahallesinde toplumun diğer tabakalarıyla arasında bir sınır çizerken, aynı zamanda muhiti içinde de duvar örmek zorunda kalıyor. Bir kısmı ise muhitinde ilişkiler kurmaya ama bu ilişkilerde dinî kimliğinden taviz vermemeye çalışıyor. Evin dışındaki bu mücadele evin içinde de yeni kuşak ile yaşanıyor. İşte bu çalışma konuyu beden, aile içi roller, geçiş dönemi uygulamaları, boş zaman faaliyetleri gibi kavramlar üzerinden analiz etmeye çalışıyor; bize değerli veriler ve analizler sunuyor, gelecek çalışmalara rehberlik yapıyor.

Son olarak Fatma Güler’in bu araştırmayı yaparken üç kız yetiştirdiğini belirtmek isterim. Ancak çocuklarından taviz vermeden büyük bir azimle araştırmasını tamamladı ve Bursa İlahiyat Vakfı’nın Molla Fenari İslam Araştırmaları Ödüllerinde yüksek lisans kategorisinde birinciliğe layık görüldü. Böylesi bir çalışmaya danışmanlık yapmaktan ötürü kendimi son derece baharlıyorum.

Vejdi Bilgin
Bursa, 2021

Önsöz

Eşitlik/ eşitsizlik kaynaklı düşünsel arka plan; sınıf/ statü temelli sosyolojik yaklaşımlar ve kapitalizm/ kentleşme odaklı ayrışma dinamikleri ekseninde sosyal tabakalaşmanın tarihten günümüze kazandığı boyutların değerlendirilmesi ve “burjuvazi” terminolojisinin sınıfsal bir niteleme olarak Türkiye Toplumunu ne kadar açıklayıcı olacağı teorik olarak çözümlenebilir. Ancak daha çok medyatik düzlemde kalan tartışmaların yani meselenin öteki yüzü olan toplumsal gerçeklik izdüşümünün çözümlenmesi için konunun akademik bir disiplin içinde ele alınması zaruridir. “Sosyal Tabakalaşma, Toplumsal Cinsiyet ve Din İlişkisi: Üst Sosyoekonomik Tabakaya Mensup Dindar Kadınların Gündelik Hayatı Üzerine Bir Araştırma” konulu yüksek lisans tezine dayanan çalışmamızın hedefi de sahadan edinilen bulgularla üst sosyoekonomik tabakaya mensup dindar kadınların yerleşim alanı içindeki toplumsal konumu; aile ve sosyal ilişkileri, cinsiyet rolleri, boş zaman etkinlikleri, gündelik hayatlarının gelenek, modernlik ve dinî referanslarla olan bağı gözetilerek muhitin sosyolojisini yapmaktır.

Çalışmanın bel kemiğini oluşturanlar, evlerini açan ama isimleri zikredilmeyen çok değerli katılımcılar ve onlara ulaşmamı

sağlayan çok değerli araçlardır. Bilimsel bir çalışmaya verdikleri katkı bir tarafa her bir hayat hikâyesinin şahsıma kattığı hayat dersi için kendilerini saygıyla anıyorum.

Din Sosyolojisi alanında öğrenciliğimin, okumalarımın başlangıcından itibaren zenginleştirici rehberliğinin yanı sıra destek ve anlayışıyla temelden inşa sürecine kadar çok büyük emeği geçen saygıdeğer hocam Prof. Dr. Vejdi BİLGİN'in titizlikle yürüttüğü danışmanlık sürecinde metodolojik disiplin içinde fakat zihinsel olarak özgür olmanın ayrıcalığını yaşadım. Akademik yazının hem mental hem teknik yönden taşınması elzem özelliklerini öğrencilerine aktarırken gösterdiği özveri ve örnek şahsiyetiyle değerli hocamı her daim şükranla anmaktayım.

Doğrudan ya da dolaylı hayatıma kattıkları değer ve kazanımları borçlu olduğum bilim insanları kıymetli hocalarımı saygıyla yad ediyorum. Çalışmanın nihayete ermesinin muştusunu veremediğim merhum sanatkâr İbrahim BENLİOĞLU hocamın Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ndeki mesaisi ve musiki meşklarının gönül dünyamdaki yeri ebedidir. Rahmetinin bol makamının âli olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ederim.

Minyatür ve hüsn-i hat sanatına gönül vermiş değerli hocalarım İpek ÖZSOY ve Mustafa Özay ALTIN'ın mihmandarlığında talebe olmak çok kıymetlidir. Gelenekli sanatlardaki rehberlikleri sayesinde sanatın inceliklerini hissedebilme gayreti içindeyim. Emeğini esirgemeyen hocalarıma kapak tasarımındaki katkılarından ötürü de müteşekkirim.

Oldukça yabancı olduğum neşrolunma aşamalarını müşahhas bir rahatlık içinde tecrübe etmemde emeği geçen DBY Yayınları Editörü Nuh Muaz KAPAN nezdinde kitabın okuyucuya ulaşmasına vesile olan DBY Yayıncılık imtiyaz sahibi ve çalışanlarına saygılarımı sunarım.

Yanımda olan bütün dostlarım ve aile fertlerim; taltif gördüğüm Güler Annem ve Sadık Babam hususen bütün öğrencilik hayatımda desteğini üzerimde hissettiğim annem Emine Hanım BAHTİYAR ve babam Fazlı BAHTİYAR, varlığınız en kıymetli hazinedir.

Fatma GÜLER
Bursa, 2021

Bibliyografya

- ABACI, Zeynep Dörtok, "Bursa'nın Kent Dokusundaki Değişim", *Bursa'nın Kentsel ve Mimari Gelişimi*, Ed. Cafer Çiftçi, Bursa Osmangazi Belediyesi Yay., Bursa, 2007.
- ABACI, Zeynep Dörtok, *Modernleşme Sürecinde Bursa Kentinin Mekânsal ve Sosyal Değişimi (1860-1910)*, Uludağ Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Bursa, 2005.
- AKDOĞAN, Ali, *Dinî Hayatı Anlama ve Yorumlama*, İstanbul: Dem Yay., 2008.
- AKGÜN, Ceylan Nur, *Beyaz Türkler Kimdir? Kavramın Oluşum Sürecinin ve İçeriğinin Tarihsel Olarak İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi) Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- AKTAŞ, Cihan, *Bir Hayat Tarzı Eleştirisi: İslamcılık*, Kapı Yay., İstanbul, 2007.
- AKTAŞ, Cihan, *Modernizmin Evsizliği ve Ailenin Gerekliliği*, İstanbul: Beyan Yay., 1992.
- AKTAŞ, Cihan, *Tesettür ve Toplum*, İstanbul: Nehir Yay., 1992.
- ALAN, Swingewood, *Sosyolojik Düşüncenin Kısa Tarihi*, çev. Osman Akınhay, Ankara: Bilim ve Sanat Yay., 1998.
- ALVER, Köksal, *Süteri Hayatlar Kentte Mekânsal Ayrışma ve Güvenlikli Siteler*, Ankara: Hece Yay., 2007.
- ARAT, Necla, *Feminizmin ABC'si*, İstanbul: Simavi Yay., 1991.
- AREL, Ayda, "Türk Evi Dedikleri", *Cogito: Bir Anatomi Dersi*: Ev, S.18, 1999, ss. 188-212.

- ARENDDT, Hannah, *İnsanlık Durumu*, çev. B. Sina Şener, 2.b., İstanbul: İletişim Yay., 2000.
- ARMAĞAN, Mustafa, *Şehir Asla Unutmaz*, İstanbul: İz Yay., 1997.
- ARON, Raymond, *Sosyolojik Düşüncenin Evreleri*, çev. Korkmaz Alemdar, 3.b., Ankara: Bilgi Yay., 1994.
- ARON, Raymond, *Toplumbilim Düşüncesinde Ana Akımlar*, çev. Fevzi Yalım, Ankara: y.y., 1973.
- ASLANOĞLU, Rana A., *Kent, Kimlik ve Küreselleşme*, Bursa: Asa Kitabevi Yay.,1998.
- ASLANTÜRK, Zeki, AMMAN, M. Tayfun, *Sosyoloji Kavramlar Kurumlar Süreçler Teoriler*, İstanbul: İFAV Yay., 1999.
- ATAMAN, Kemal, *Ulus Olmanın Kutsal Temeli: Sivil Din*, Bursa: Sentez Yay., 2014.
- ATASOY, Gülay, *Nasıl Örtündüler*, 20.b., İstanbul: Nesil Yay., 2004.
- AUGE M.; COLLEYN J.P., *Antropoloji*, çev. İsmail Yerguz, Ankara: Dost Kitabevi Yay., 2005.
- AYATA, Sencer, “Yeni Orta Sınıf ve Uydu Kent Yaşamı” *Kültür Fragmanları*, yay. haz. D. Kandiyoti, A. Saktanber, İstanbul: Metis Yay., 2003, ss. 37-56.
- AYÇİL, Ali, “Gelinler Üzerine Dört Pasaj”, *Nihayet, (Eğlenmek Değil Evlenmek)*, S. 8, 2015, ss.80-81.
- BARBAROSOĞLU, Fatma Karabıyık, *Cumhuriyetin Dindar Kadınları*, İstanbul: Profil yay., 2009.
- BARBAROSOĞLU, Fatma Karabıyık, *İmaj ve Takva*, 2.b., Timaş Yay., İstanbul, 2002.
- BARTU, Ayfer, “Kentsel Ayrı(ş)ım: İstanbul’daki Yeni Yerleşimler ve Kemer Country Örneği”, *21.Yı. Karşısında Kent ve İnsan*, Yay. haz. Firdevs Gümüoğlu, İstanbul: Bağlam Yay., 2001, ss.145-149.
- BAUDRILLARD Jean, *Nesneler Sistemi*, çev. Oğuz Adanır, Aslı Karamolloğlu, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yay., 2010.
- BAUDRILLARD Jean, *Şeytana Satılan Ruh Ya Da Kötülüğün Egemenliği*, çev. 3. bs., Oğuz Adanır, Ankara: Doğu Batı Yay., 2015.
- BAUDRILLARD, Jean, *Simülarklar ve Simülasyon*, çev. Oğuz Adanır, Ankara: Doğu Batı Yay., 2003.
- BAUDRILLARD, Jean, *Tam Ekran*, çev. Bahadır Gülmez, 2.b., İstanbul: Y.K.Y., 2002.
- BAUDRILLARD, Jean, *Tüketim Toplumu Söylenceleri/ Yapıları*, çev. Nilgün Tural, Ferda Keskin, 10.b., İstanbul: Ayrıntı Yay.,2017.

- BELL, Daniel, “Kutsalın Dönüşü”, *Laik Ama Kutsal*, haz. Ali Köse, İstanbul: Etkileşim Yay. 2006, ss. 57-107.
- BENETON, Philippe, *Muhafazakârlık*, çev. Cüneyt Akalın, İstanbul: İletişim yay, 1991.
- BENETON, Philippe, *Toplumsal Sınıflar*, çev. Hüsni Dilli, İstanbul: İletişim Yay., 1991.
- BERBEROĞLU, Berch, *Klasik ve Çağdaş Sosyal Teoriye Giriş Eleştirel Bir Perspektif*, çev. Can Cemgil, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay. 2009.
- BERGER, Peter L., “Dinin Krizinden Sekülerizmin Krizine”, *Sekülerizm Sorgulanıyor*, haz. Ali Köse, İstanbul: Ufuk Kitapları Yay., 2002, ss.75-93.
- BERGER, Peter L., *Kutsal Şemsiye*, çev. Ali Coşkun, 3.b., İstanbul: Rağbet yay.,2005.
- BERGER Peter L.; LUCKMANN Thomas, *Gerçekliğin Sosyal İnşası*, çev. Vefa Saygın Öğütle, İstanbul: Paradigma Yay., 2008.
- BIÇKI, Doğan, “Kentsel Yeniden Yapılanma Çerçevesinde Mekânsal Yarılma, Kentsel Yoksulluk ve Türkiye”, *Dünden Bugüne Türkiye’nin Toplumsal Yapısı*, ed. Memet Zencirkıran, Ankara: Nova Yay., 2006, ss.479-496.
- BİLGİN, Vejdi, *Bizi Kuşatan Toplum Sosyolojiye Giriş*, İstanbul: Düşünce Kitapevi Yay., 2009.
- BİLGİN, Vejdi, *Sosyal Çözüm ve Din*, Samsun: Etüd Yay., 1997.
- BİLGİN, Vejdi, “Türk Toplumunun Evlilik Konusunda Bilgilenme ve Bilinçlenme Düzeyleri”, *Bursa, U.Ü.İ.F.D.*, C.9, S.9, (2000), ss.565-587.
- BİLGİSEVEN, Amiran Kurtkan, *Genel Sosyoloji*, İstanbul: Divan Yay., 1982.
- BİLİCİ, Mücahit, *İslamın Bronzlaşan Yüzü Caprice Otel Örnek Olayı, İslamın Yeni Kamusal Yüzleri*, İstanbul: Metis Yay., 2000, ss.216-236.
- BOLAY, Süleyman Hayri, “Âdem (Âdem’in Hatası ve Cennetten Çıkarılması)”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, 1988, C.1, s.361,362.
- BORATAV, Korkut, *İstanbul ve Anadolu’dan Sınıf Profilleri*, Ankara: İmge Kitabevi Yay.,2004.
- BOTTOMORE T.B., *Toplum Bilim*, İstanbul: Der Yay.,1998.
- BOURDIEU, Pierre, “Toplumsal Uzam ve Sembolik İktidar”, çev. Işık Ergüden, *Cogito: Bir Anatomi Dersi: Ev*, S. 18, 1999, ss. 16-32.

- BOURDIEU, Pierre, *Pratik Nedenler*, çev. H. Uğur Tannöver, 2.b., İstanbul: Hil Yay. 2006.
- BOURDIEU, Pierre, *Eril Tahakküm*, çev. Bediz Yılmaz, 3.b., İstanbul: Bağlam Yay., 2016.
- BRAUDEL, Fernand, "Akdeniz" *Akdeniz, Mekân ve Tarih*, çev. Necati Erkurt, İstanbul: Metis Yay. 1995.
- BRAUDEL, Fernand, *Dünyanın Zamanı*, çev. M. Ali Kılıçbay, Ankara: İmge Kitabevi Yay., 2004.
- BRAUDEL, Fernand, *Gündelik Hayatın Yapıları*, çev. M. Ali Kılıçbay, Ankara: İmge Kitabevi Yay., 2004.
- BRAUDEL, Fernand, *Tarih Üzerine Yazılar*, çev. M. Ali Kılıçbay, Ankara: İmge Yay. 1992.
- BRAUDEL, Fernand, *Uygurlukların Grameri*, çev. M. Ali Kılıçbay, Ankara: İmge Kitabevi Yay., 2001.
- BRAUDEL, Fernand, *Mücadele Oyunları*, çev. M. Ali Kılıçbay, Ankara: İmge Kitabevi Yay., 2004.
- Bursa Araştırmaları Kent Tarihi ve Kültürü Dergisi*, Sayı: 27, Kış 2010.
- BUTLER, Judith A., *Cinsiyet Belası*, çev. Başak Ertür, 3.b., İstanbul: Metis Yay., 2012.
- CARULLAH, Musa, *Hatun*, Yay. haz. Mehmet Görmez, 3.b., Ankara: Avrasya Yay., 2002.
- CLARK, Kelly James, *İbrahim'in Çocukları*, çev. Bahadır Çeliktemur, İstanbul: Destek Yay., 2017.
- DANIŞ, Didem, "İstanbul'da Uydu Yerleşmelerin Yaygınlaşması: Bahçeşehir Örneği", *21. Yüzyıl Karşısında Kent ve İnsan*, haz. Firdevs Gümüoğlu, İstanbul: Bağlam Yay., 2001, ss. 151-160.
- DAVIDOFF, Leonore, *Feminist Tarih Yazımında Sınıf ve Cinsiyet*, çev. Z. Ateşer; S. Somuncuoğlu, yay. haz. Ayşe Durakbaşa, İstanbul: İletişim Yay., 2002.
- DEBORD, Guy, *Gösteri Toplumu*, çev. Ayşen Ekmekçi, Okşan Taşkent, İstanbul: Ayrıntı Yay., 1996.
- DEMİR, Hülya, *İslamcı Kadının Aynadaki Sureti*, İstanbul: Sel Yay., 1998.
- DOBBELAERE, Karel, "Sekülerleşmenin Üç Yüzü: Toplumsal Kurumsal ve Bireysel Sekülerleşme", *Laik Ama Kutsal*, haz. Ali Köse, İstanbul: Etkileşim yay., 2006, ss. 109-128.
- DUBEN Alan, BEHAR, Cem, *İstanbul Haneleri: Evlilik, Aile ve Doğurganlık 1880-1940*, İstanbul: İletişim yay., 1998.

- DUBEN, Alan, *Kent, Aile, Tarih*, çev. Leyla Şimşek, İstanbul: İletişim Yay., 2002.
- DURAKBAŞA, Ayşe; CİNDÖĞLU, Dilek, "Tezgâh Üstü Karşılaşmalar", *Kültür Fragmanları*, yay. haz. D. Kandiyoti, A. Saktanber, İstanbul: Metis Yay., 2003, ss. 84-100.
- DURKHEIM, Emile, *Toplumsal İşbölümü*, çev. Özer Ozankaya, İstanbul: Cem Yay., 2006.
- DURMUŞOĞLU, Kadriye, *Dinî Gelenekte Ötekileştirilen Kadın*, (Yüksek Lisans Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- ER, İzzet, *Sosyal Gelişme ve Din*, 2.b., Bursa: Furkan Kitabevi, 1994.
- ERCAN, Fuat, "Sınıftan Kaçış: Türkiye'de Kapitalizmin Analizinde Sınıf Gerçekliğinden Kaçış", *Küresel Düzen: Birikim, Devlet ve Sınıflar*, der. A.H. Köse vd., İstanbul: İletişim Yay., 2003, ss. 611-669.
- ERDER, Sema, *Refah Toplumunda Getto*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., 2006.
- ERKİLET, Alev, *Toplumsal Yapı ve Değişme Kuramları*, Ankara: Hece Yay., 2007.
- ERKİLET, Alev, *Eleştirellikten Uyuma*, Ankara: Hece Yay., 2004.
- ERTEN, Mevlüt, "Kur'an'da Zevce Kelimesi ve Türkçe'ye Çeviri Sorunu", *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl 7, S. 17, Güz, 2003, ss. 49-58.
- EVCI, Necmettin "Daralan Mekânlar ve Eriyen Bilinç" *Ay Vakti*, S.65-66, Şubat-Mart, 2006.
- FOUCAULT, Michel, *Cinselliğin Tarihi*, çev. Hülya Uğur Tannöver, İstanbul: Ayrıntı Yay., 2003.
- FOUCAULT, Michel, *Büyük Kapatılma Seçme Yazılar 3*, çev. Işık Ergüden, Ferda Keskin, 2.b., İstanbul: Ayrıntı Yay., 2005.
- FOUCAULT, Michel, *Özne ve İktidar Seçme Yazılar 2*, çev. Işık Ergüden, Osman Akınhay, 2.b., İstanbul: Ayrıntı Yay., 2005.
- FOUCAULT, Michel, *Toplumunu Savunmak Gerekir*, çev. Şehsuvar Aktaş, İstanbul: YKY Yay. 2002.
- GANS, Herbert J., *Popüler Kültür ve Yüksek Kültür*, çev. Emine Onaran İncirlioğlu, İstanbul: Yapı Kredi Yay., 2005.
- GEMİCİ, Fatma Esra, *Gündelik Hayatın Mekân Pratikleri ile İlişkisinde Yeni Kamusal Alanların Yorumlanması*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, 2007.
- GEVGİLİLİ, Ali, *Türkiye'de Kapitalizmin Gelişmesi ve Sosyal Sınıflar*, İstanbul: Bağlam Yay., 1989.

- GIDDENS, Anthony, *Mahremiyetin Dönüşümü*, çev. İdris Şahin, İstanbul: Ayrıntı Yay., 1994.
- GIDDENS, Anthony, *Sosyoloji*, Yay. haz. Hüseyin Özel, Cemal Güzel, Ankara: Ayraç Yayınevi, 2000.
- GORZ, André, *Yaşadığımız Sefalet*, çev. Nilgün Tütal Yay. haz. Işık Ergüden İstanbul: Ayrıntı Yay. 2001.
- GÖLE, Nilüfer, “Modernist Kamusal Alan ve İslami Ahlâk”, *İslamın Yeni Kamusal Yüzleri*, İstanbul: Metis Yay., 2000, ss.19-40.
- GÖLE, Nilüfer, *İslamın Yeni Kamusal Yüzleri*, İstanbul: Metis Yay., 2000.
- GÖLE, Nilüfer, *Melez Desenler*, İstanbul: Metis Yay., 2000.
- GÖLE, Nilüfer, *Modern Mahrem: Medeniyet ve Örtünme*, 3.bs., İstanbul: Metis Yay., 1992.
- GÖLE, Nilüfer, *İç İçe Girişler: İslam ve Avrupa*, çev. Ali Berktaş, İstanbul: Metis Yay. 2009.
- GÜLOĞLU, Nazife Vildan, *Tasavvufta Kadın*, İstanbul: Nun Yayıncılık., 2011.
- GÜNAY, Ünver, *Din Sosyolojisi*, İstanbul: İnsan Yay., 2006.
- GÜNGÖR, Erol, *Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar*, 2.b., İstanbul: Ötüken Yay., 1998.
- HABERMAS, Jürgen, *Kamusal Alanın Yapısal Dönüşümü*, çev. Tanıl Bora, Mithat Sancar, 4.b., İstanbul: İletişim Yay. 2002.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan, *Toplum Bilim Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitabevi, 1986.
- HARMAN, Willis, *Küresel Zihniyet Değişimi*, çev. Muhammed Şeviker, İstanbul: İz Yay., 2000.
- HARVEY, David, “Sınıfsal Yapı ve Mekânsal Farklılaşma Kuramı”, *20.Yüzyıl Kenti*, Der. ve çev. Bülent Duru, Ayten Alkan, Ankara: İmge Kitabevi Yay., 2002.
- HARVEY, David, *Umut Mekânları*, çev. Zeynep Gambetti, İstanbul: Metis Yay., 2008.
- HARVEY, David, *Sosyal Adalet ve Şehir*, çev. Mehmet Morali, İstanbul: Metis Yay., 2003.
- <http://www.lacivertdergi.com/dosya/2015/11/03/müstahkem-adacıklar-siteler>
(
<http://www.btso.org.tr/?page=members/members.asp&qcommittee=58.%20GRUP&qorder=statedesc> (07.08.2019)
http://www.composingdigitalmedia.org/f15_mca/mca_reads/mulvey.pdf

- http://www.composingdigitalmedia.org/f15_mca/mca_reads/mulvey.pdf
(27.07.2019)
- <http://www.gazeteturka.com/islami-burjuva-marka-duskunu-35613h.htm>
(26.08.2019)
- <http://www.gazetevatan.com/islami-burjuvanin-ev-hali-207493-gundem/>
(26.08.2019)
- <http://www.habername.com/yazi/mehmet-sevket-eygi-musulman-zenginler-yesil-sermaye-2188.htm> (27.08.2010)
- <http://www.habername.com/yazi/mehmet-sevket-eygi-tukenmez-kalemi-super-zengin-5154.htm> (27.08.2010)
- <https://fetva.diyaret.gov.tr/Cevap-Ara/998/gebeligi-engellemek-icin-kordon-baglatma-vb--yontemlerin-uygulanmasi-caiz-midir->
- <https://t24.com.tr/haber/islami-burjuvanin-satafatli-ev-hayati,40025> (26.08.2019)
- <https://www.google.com.tr/search?q=nun+dergisi+instagram&ie=UTF-8&oe=UTF-8&hl=tr-tr&client=safari> (26.08.2019)
- <https://www.google.com.tr/search?q=şafak+çak+muhafazakâr+burjuvazi&ie=UTF-8&oe=UTF-8&hl=tr-tr&client=safari> (26.08.2019)
- HUBER, Joan, “Comparative Gender Stratification”, *HandBook Of The Sociology Of Gender*, Ed. J.S. Chafetz, New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers, 1999, ss.65-80.
- HUYSEN, Andreas, “Kadın Olarak Kitle Kültürü Modernizmin “Öteki”si”, *Studies in Intertainment*, der. Tania Modleski, Bloomington: Indiana University Press, 1977, ss.73-98.
- IŞIK Oğuz; PINARCIOĞLU, M. Melih, *Nöbetleşe Yoksulluk*, İstanbul: İletişim Yay., 2001.
- İBN HALDUN, *Mukaddime I*, çev. Zakir Kadirî Ugan, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1968.
- İLYASOĞLU, Aynur, *Örtülü Kimlik*, 3.bs., İstanbul: Metis Yay., 2000.
- İSHAK, Torun, *Max Weber’de İktisadi Gelişme Düşüncesi*, İstanbul: Okumuş Adam Yay., 2003.
- JENKINS, Richard, *Sosyal Kimlik*, çev. Gül Bostancı, İstanbul: Everest Yay., 2016.
- KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem “Türkiye’de çocuğun değeri Kadının Rolü ve Doğurganlığı” *Türk Toplumunda Kadın*, Ankara: Türk Sosyal Bilimler Derneği Yay., 1979, ss.89-115.
- KALAYCIOĞLU, Sibel “Toplumsal Yapı: Toplumsal Kurumlar, Gruplar ve Toplumsal Değişme”, *Dünden Bugüne Türkiye’nin Toplumsal Yapısı*, Ed. Memet Zencirkıran, Ankara: Nova Yay., 2006.

- KANDİYOTİ, Deniz, *Cariyeler Bacılar Yurttaşlar Kimlikler ve Toplumsal Dönüşümler*, çev. Aksu Bora vd., İstanbul: Metis Yay., 1997.
- KAPLANOĞLU, Raif, *Bursa Yer Adları Ansiklopedisi*, İstanbul: Bursa Ticaret Borsası Kültür Yayınları, 1996.
- KAPLANOĞLU, Raif, “1844 yılında Bursa’nın Eski Mahalleleri Bursa’nın Eski Zenginleri Memurlardı” *Bursa Araştırmaları Kent Tarihi ve Kültür Dergisi*, Y.7, S.27, Kış, 2010, ss.3-13.
- KARAKAYA, Behiye, *Sosyal Tabakalaşma Kuramlarının Türkiye’deki Sosyoekonomik Statü Bölümlendirme Çalışmalarıyla Etkileşimi*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Doktora Tezi), 2006.
- KAYNAK, Elif Çağlı, “12 Eylül Sonrası İdeal Aile Kurgusu,” *Toplum ve Bilim*, S. 148, 2019, ss. 41-61.
- KILIÇBAY, Mehmet A., *Şehirler ve Kentler*, Ankara: İmge Kitabevi Yay., 2000.
- KIRAY, Mübeccel B., *Seçme Yazılar*, İstanbul: Bağlam Yay., 1999.
- KIRAY, Mübeccel B., *Ereğli Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası*, 3.b., İstanbul: Bağlam Yay., 2000.
- KIRAY, Mübeccel B., *Toplumsal Yapı Toplumsal Değişme*, İstanbul: Bağlam Yay., 1999.
- KIZILÇELİK, Sezgin, “Sosyolojide Coğrafyacı Görüşler: İbni Haldun, Montesquieu ve Fernand Braudel Ekseninde Bir Değerlendirme”, *Sosyoloji ve Coğrafya Türk Sosyolojisi Araştırmaları Sosyoloji Yıllığı Kitap 15*, İ.Ü. Sosyoloji Araştırma Merkezi Çalışması, Yay. haz. Ertan Eğribel, Ufuk Özcan, İstanbul: Kızılelma Yay., 2006.
- KIZILÇELİK, Sezgin, *Sosyoloji Teorileri 2*, Konya: Yunus Emre Yay., 1994.
- KOÇ, Bekir, “Yabancılaşma ve Modern Tüketim Mabetleri Üzerine Bir Çözümleme”, *Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S.2, 2013, ss.205-225.
- KÖMEÇOĞLU, Uğur, “Kutsal ile Kamusal”, *İslam’ın Yeni Kamusal Yüzleri*, İstanbul: Metis Yay., 2000, ss.
- KUHN, Thomas S., *Bilimsel Devrimlerin Yapısı*, çev. Nilüfer Kuyuş, İstanbul: Kırmızı Yay., 2006.
- KURT, Abdurrahman, *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839- 1876)*, Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi, 1998.
- KURT, Abdurrahman, *İş Adamlarında Dindarlık ve Dünyevileşme*, Bursa: Emin Yay., 2009.

- LAURA, Mulvey, “Visual Pleasure And Narrative Cinema” eds. Leo Braudy and Marshall Cohen, *Film Theory And Criticism: Introductory Readings* içinde, New York: Oxford UP., 1999, ss. 833-844.
- LE BON, Gustave, *Kitleler Psikolojisi*, yay. haz. Yunus Ender, İstanbul: Hayat Yay., 1997.
- LOO, Hans Van Der; REIJEN, Williem Van, *Modernleşmenin Paradoksları*, 3.b., çev. Kadir Canatan, İstanbul: İnsan Yay., 2003.
- LOPATA, Helena Znaniecka, “Gender And Social Roles”, *HandBook Of The Sociology Of Gender*, Ed. J.S. Chafetz, New York: KluWer Academic/ Plenum Publishers, 1999, ss.229-246.
- LUCKMANN, Thomas, *Görünmeyen Din*, çev. A. Coşkun, F. Aydın, İstanbul: Rağbet Yay., 2003.
- LULL, James, *Medya İletişim Kültürü*, çev. Nazife Güngör, Ankara: Vadi Yay., 2001.
- MARDİN, Şerif, *Türk Modernleşmesi Makaleler 4*, der. Mümtazer Türköne, Tunçay Önder, 11.b., İstanbul: İletişim Yay., 2002.
- MARDİN, Şerif, *Türkiye İslam ve Sekülerizm*, çev. Elçin Gen, Murat Bozluolcay, İstanbul: İletişim Yay., 2011.
- MARDİN, Şerif, *Din ve İdeoloji*, 15.b., İstanbul: İletişim Yay., 2007.
- MARSHALL, Gordon, *Sosyoloji Sözlüğü*, çev. Osman Akınhay, Derya Kömürçü, Ankara: Bilim Sanat Yay. 1999.
- MARSHALL, T. H., BOTTOMORE, Tom, *Yurttaşlık ve Toplumsal Sınıflar*, çev. Ayhan Kaya, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., 2006.
- MARX, Karl, *Kapital Birinci Cilt*, çev. Alaattin Bilgi, 3.b., İstanbul: Sol Yay., 1986.
- MARX, Karl; ENGELS, Friedrich, *Komünist Manifesto*, çev. C. Üster, N. Deriş, 34.b., İstanbul: Can Yay., 2019.
- MARX, Karl; ENGELS, Friedrich, *Politika ve Felsefe*, çev. Tektaş Ağaoğlu, İstanbul: Belge Yay., 2011.
- MARX, Karl; ENGELS, Friedrich, *İktisat Üzerine*, çev. Ali Çakıoğlu, yay. haz. Robert Freedman, İstanbul: Belge Yay. 2010.
- MARX, Karl, *1844 Felsefe Yazıları*, çev. Murat Belge, 2. b., İstanbul: Payel Yay., 1975.
- MASLOW, Abraham H., *Motivation and Personality*, New York: Harper Collins Publishers, 1970.
- MAYDAER, Saadet, *XVI. Yüzyılda Bursa Kadınları*, Bursa: Emin Yay., 2010.

- MERİÇ, Cemil, *Ümrandan Uygurlığa*, Yay. haz. Mahmut Ali Meriç, İstanbul: İletişim Yay., 1998.
- MERİÇ, Nevin, *Âdâb-ı Muâşeret: Osmanlı'da Gündelik Hayatın Değişimi (1894-1927)*, İstanbul: Kapı Yay., 2007.
- MERNİSSİ, Fatima, *Peçenin Ötesi*, çev. Mine Küpçü, İstanbul: Yayınevi Yay. 1995.
- Nihayet, Eğlenmek Değil Evlenmek*, Sayı:8, Ağustos 2015.
- Nihayet, Sanal Mahrem*, Sayı:14, Şubat 2016.
- RINGER, Fritz, *Weber'in Metodolojisi*, çev. Mehmet Küçük, Ankara: Doğu Batı Yay., 2003.
- OĞUZHAN, Zekiye, *Bir Başörtüsü Günlüğü*, İstanbul: İz Yay., 1998.
- OĞUZOĞLU, Yusuf, "Arşiv Belgelerinin Bursa'nın Kent Dokusuna İlişkin Verdiği Bilgiler", *Bursa'nın Kentsel ve Mimari Gelişimi*, ed. Cafer, Çiftçi, Bursa: Bursa Osmangazi Belediyesi Yay., 2007.
- OKUMUŞ, Ejder, *Toplumsal Değişme ve Din*, İstanbul: İnsan Yay., 2003.
- OKUMUŞ, Ejder, *Gösterişçi Dindarlık*, İstanbul: Pınar Yay., 2002.
- O'NEILL, Nena; O'NEILL, George, *Açık Evlilik*, çev. Günseli Arran, İstanbul: Hürriyet Yay., 1974.
- ÖĞÜN, Süleyman Seyfi, *Gündelik Hayatın Kültürel Yansımaları*, Bursa: Alfa Aktüel Yay., 2006.
- ÖZCAN, Zeki, *Bilimsel İndirgemecilik ve Din*, Bursa: Ak Ajans, 2001.
- ÖZDALGA, Elisabeth, *İslamcılığın Türkiye Seyri*, İstanbul: İletişim Yay., 2006.
- ÖZDALGA, Elisabeth, *Modern Türkiye'de Örtünme Sorunu Resmi Laiklik ve Popüler İslam*, çev. Yavuz Alogan, İstanbul: Sarmal Yay., 1998.
- ÖZER, İnan, "Türkiye'de Kent Kentleşme ve Kentsel Değişme", *Dünden Bugüne Türkiye'nin Toplumsal Yapısı*, ed. Memet Zencirkıran, Ankara: Nova Yay. 2006.
- ÖZGÜR, Ebru Firidin, *Sosyal ve Mekânsal Ayrışma Çerçevesinde Yeni Konuşma Eğilimleri: Kapalı Siteler İstanbul Çekmeköy Örneği*, (Doktora Tezi) İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2006.
- ÖZTÜRK, Emel Karagöz, *Max Weber'de Anlayış Sosyolojisi ve Din Olgusu*, İstanbul: Derin Yayınları, 2003.
- ÖZYEGİN, Gül, "Kapıcılar Gündelikçiler ve Ev Sahipleri", *Kültür Fragmanları*, yay. haz. D. Kandiyoti, A. Saktanber, İstanbul: Metis Yay., 2003, ss. 57-83.
- ÖZYÜREK, Esra, *Modernlik Nostaljisi*, çev. Ferit Burak Aydar, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yay., 2008.

- PARKIN, Frank, "Toplumsal Tabakalaşma" çev. Fatmagül Berktaş, *Sosyolojik Çözümlemenin Tarihi*, Ed., T. Bottomore, R. Nisbet, Türkçe çev. ed. M. Tunçay, A. Uğur, Ankara: Ayrac Yay., 1997, ss. 595-625.
- RAMAZAN, Tarık, *İslam Medeniyetlerin Yüzleşmesi*, çev. Ayşe Meral, İstanbul: Anka Yay., 2003.
- RITZER George, *Büyüsü Bozulmuş Dünyayı Büyülemek*, çev. Şen Süer Kaya, İstanbul: Ayrıntı Yay., 2000.
- RITZER, George, *Toplumun Mcdonaldlaştırılması*, çev. Akın Emre pilgir, 5. bs, İstanbul: Ayrıntı Yay., 2017.
- ROY, Olivier, *İslam'a Karşı Laiklik*, çev. Ender Bedisel, İstanbul: Agora Kitaplığı Yay., 2010.
- SABBAH, Fetna Ayt, *İslam'ın Bilinç Altında Kadın*, çev. Aysegül Sönmezay, İstanbul: Ayrıntı Yay., 1995.
- SARIBAY, Ali Yaşar, *Global Bir Bakışla Politik Sosyoloji*, İstanbul: Alfa Yay., 2000.
- SARIBAY, Ali Yaşar, *Toplumun Mantığı*, Bursa: Alfa Aktüel Yay., 2006.
- SÂTÎ EL-HUSRÎ, *İbn Haldun Üzerine Araştırmalar*, çev. Süleyman Uludağ, İstanbul: Dergâh Yay. 2001.
- SCHICK, İrvin Cemil, *Batı'nın Cinsel Kıyısı*, çev. Savaş Kılıç, Gamze Sarı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yay., 2001.
- SCHIMMEL, Annemarie, *Ruhum Bir Kadındır*, çev. Ö. Enis Akbulut, İstanbul: İz Yay., 2004.
- SEIDENBERG, Robert, DECROW, Caren çev. Nur Nirven, *Agorofobi Eviyle Evli Kadınlar*, İstanbul: Afa Yay., 1988.
- SENNETT, Richard, *Gözün Vicdanı*, çev. Süha Sertabiboğlu, Can Kurultay, İstanbul: Ayrıntı yay., 1999.
- SENNETT, Richard, *Kamusal İnsanın Çöküşü*, çev. Serpil Durak, Abdullah Yılmaz, İstanbul: Ayrıntı yay., 1996.
- SIMMEL, Georg, "Metropol ve Zihinsel Yaşam", çev. Ahmet Aydoğan, *Şehir ve Cemiyet*, yay. haz. Ahmet Aydoğan, 2.b., İstanbul: İz Yay., 2005, ss.167-184.
- SLATTERY, Martin, *Sosyolojide Temel Fikirler*, haz. Ü. Tatlıcan- G. Demiriz, İstanbul: Sentez Yayınları, 2007.
- SOMBART, Werner, *Burjuva*, çev. Oğuz Adanır, Ankara: Doğu Batı Yay., 2008.
- SOROKIN, P.A., *Çağdaş Sosyoloji Kuramları I*, çev. M. Raşit Öymen, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yay., 1994.

- STOKES, Martin, “Gündelik Yaşamı Tanımak”, *Kültür Fragmanları*, yay. haz. D. Kandiyoti, A. Saktanber, İstanbul: Metis Yay., 2003, ss.321-336.
- SWINGWOOD, Alan, *Kitle Kültürü Efsanesi*, çev. Aykut Kansu, Ankara: Bilim ve Sanat Yay., 1996.
- ŞAHİN, H. Hümeysra, “Müstahkem Adacıklar”, *Lacivert Dergi*, S.18, Kasım 2015.
- ŞANLI, Tuğçe, *Üst Gelir Grubunun Sosyomekânsal Ayrışımı Ankara Bilkent Angora Evleri Örneği*, Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2008.
- ŞİŞMAN, Nazife, *Global Konferanslarda Kadın Politikaları*, İstanbul: İz Yay., 1996.
- ŞİŞMAN, Nazife, *Kamusal Alanda Başörtülüler Fatma Karabyık Barbarosoğlu İle Söyleşi*, İstanbul: İz Yay. 2002.
- ŞİŞMAN, Nazife, *Küreselleşmenin Peçesi İslam'ın Peçesi*, İstanbul: Küre Yay., 2005.
- ŞİŞMAN, Rümeyza, “Muhafazakâr Kına Geceleri: Defçi Salih/Başörtülü DJ”, *Nihayet (Eğlenmek Değil Evlenmek)* S.8, 2015, ss.60-61.
- TANYELİ, Uğur, “Osmanlı Metropollerinde Evlerin Konfor ve Lüks Normları (XVI.-XVIII. Yüz yıllar)”, *Soframuz Nur Hanemiz Mamur*, ed. Suraiya Faroqhi, Christoph K. Neumann, İstanbul: Alfa Yay., 2016, ss.333-349.
- TARHAN, Nevzat, *Kadın Psikolojisi*, 67.b., İstanbul: Nesil Yay. 2012.
- TASLAMAN, Caner; TASLAMAN, Feryal, *İslam ve Kadın*, 2.b., İstanbul: İstanbul Yay., 2019.
- TAŞ, Kemaleddin, “Dindarlığın Kriterleri Üzerine Tipolojik Bir Araştırma, *Dindarlığın Sosyopsikolojisi*, Ed. Ü. Günay, C. Çelik, Adana: Karahan Kitabevi Yay., 2006, ss.175-206.
- THOMPSON, Ian, *Odaktaki Sosyoloji-Din Sosyolojisine Giriş*, çev. B.Z. Çoban, İstanbul: Birey Yay., 2004.
- TOLAN, Barlas, *Toplum Bilimlerine Giriş*, Ankara: Murat Adım Yay., 1996.
- TOPALOĞLU, Bekir, *İslam'da Kadın*, İstanbul: Nesil Yay. 1997.
- TOSUN, Elif Karakurt, *Küreselleşme Sürecinde Kentlerde Mekânsal Sosyal ve Kültürel Değişim: Bursa Örneği*, (Doktora Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- TÖNNIES, Ferdinand, “Gemeinschaft und Gesellschaft”, çev. Ahmet Aydoğan, *Şehir ve Cemiyet*, yay. haz. Ahmet Aydoğan, 2.b., İstanbul: İz Yay., 2005, ss.185-217.
- TURGUT, İhsan, *Bir Zihniyetin Çözümlemesi*, İzmir: Anadolu Matbaası, 1994.
- TURNER, Bryan S., *Eşitlik*, çev. Bahadır Sina Şener, Ankara: Dost Kitabevi, 1997.
- TURNER, Bryan S., *Max Weber ve İslam, Eleştirel Bir Yaklaşım*, çev. Yasin Aktay, Ankara: Vadi Yayınları, 1991.
- TURNER, Bryan S., *Oryantalizm Kapitalizm ve İslam*, çev. Ahmet Demirhan, İstanbul: İnsan Yay. 1991.
- TÜMER, Günay, “Aslı Günah”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) 1991, C.3, s. 496,497.
- TÜMER, Özge, *Dışa Kapalı Konut Yerleşimlerinin Bursa'daki Örnekler Kapsamında Değerlendirilmesi*, (Yüksek Lisans Tezi) Bursa: Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2006.
- Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması 2014*, İstanbul: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2015.
- Türkiye Newsweek*, Sayı:21, 22 Mart 2009.
- Türkiye Newsweek*, Sayı:22, 29 Mart 2009.
- UNAT, Nermin Abadan, *Bitmeyen Göç*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., 2002.
- ÜLGENER, Sabri F., *Zihniyet Aydınlar ve İzm'ler*, Ankara: Mayaş Yay., 1983.
- ÜLGENER, Sabri F., *İktisadi Çözülmenin Ahlâk ve Zihniyet Dünyası*, İstanbul: Derin Yayınları, 2006.
- ÜLGENER, Sabri F., *Zihniyet ve Din-İslam Tasavvuf ve Çözülme Devri İktisat Ahlâkı*, İstanbul: Derin Yayınları, 2006.
- ÜLGENER, Sabri F., *Makaleler*, yay. haz. Ahmed Güner Sayar, İstanbul: Derin Yay., 2006.
- VEBLEN, Thorstein, *Aylak Sınıfın Teorisi*, çev. Z. Gültekin-C. Atay, İstanbul: Babil Yay., 2005.
- WACH, Joachim, *Din Sosyolojisi*, çev. Ünver Günay, İstanbul: M.Ü. İFAV Yay., 1995.
- WALLACE, Ruth, ALİSON, A. Wolf, *Çağdaş Sosyoloji Kuramları*, çev. Leyla Elburuz, M. Rami Ayas, İzmir: Punto Yay., 2004.
- WARBURTON, Nigel, *Felsefenin Kısa Tarihi*, çev. Güçlü Ateşoğlu, 35.b., İstanbul: Alfa Yay., 2019.
- WEBER, Max, *Sosyoloji Yazıları*, çev. Taha Parla, İstanbul: İletişim Yay., 2005.

- WEBER, Max, *Protestan Ahlâkı ve Kapitalizm Ruhu*, çev. Zeynep Gürata, İstanbul: Hil Yayınları, 1985.
- WHITE, Jenny B., “İslamcılığın Açmazları”, *Kültür Fragmanları*, yay. haz. D. Kandiyoti, A. Saktanber, İstanbul: Metis Yay., 2003, s.216, ss.201-226.
- WHITE, Jenny B., *Para ile Akraba Kentsel Türkiye’de Kadın Emeği*, çev. Aksu Bora, İletişim Yay., İstanbul, 1999.
- WITTIG, Monique, “Kadın Doğulmaz”, çev., Çiğdem Akanyıldız, Şeyda Öztürk, *Cogito: Feminizm*, S.58, 2009, ss. 193-201, s.193.
- YALNIZ, Murat; BELLİ, Onur B. “Zenginleşen Muhafazakârlardan Burjuva Olur Mu?”, *Türkiye Newsweek: Zenginleştikçe Laikleşiyorlar*, S. 21, 22 Mart,2009, ss.35-43.
- YANKAYA, Dilek, *Yeni İslami Burjuvazi Türk Modeli*, İstanbul: İletişim Yay., 2014.
- YAPICI, Asım, *Toplumsal Cinsiyet Din ve Kadın*, İstanbul: Çamlıca Yay. 2016.
- YEĞENOĞLU, Meyda, *Sömürgeci Fantaziler Oryantalist Söylemde Kültürel ve Cinsel Fark*, 2.b., İstanbul: Metis Yay. 2017.
- YILMAZ, Bedriye, *Tarihten Günümüze Örtünmenin Anlamları*, İstanbul: İz Yay., 2008.
- YUMUL, Arus, “Bedenime Sahip Olabilirsin Ruhuma Asla Ya Da Ruhunun Ne Önemi Var Mühim Olan Bedenin” *Toplum ve Bilim*, S. 148, 2019, ss.62-77.
- ZIJDERVELD, Anton C., *Sahnelik Toplum*, çev. Kadir Canatan, İstanbul: Pınar Yay., 2007.

Dizin

A

Abacı 99
ahlâk 22, 32, 44, 87, 149
aile 11, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 25,
34, 36, 37, 38, 39, 45, 71, 75, 91,
106, 107, 113, 114, 115, 116, 117,
118, 140, 141, 143, 145, 151, 152,
153, 154, 157, 165, 166, 167, 168,
169, 170, 171, 172, 173, 174, 178,
183, 184, 185, 186, 187, 189, 190,
191, 193, 199, 202, 203, 205, 206,
207, 209, 212, 224, 226, 227, 229,
231, 242, 243, 244, 248, 252, 254,
261, 263, 265, 270, 273, 275, 295,
296
Aktaş 35, 127, 198, 209, 263
Alevi 30
Ali Akman 102
alternatif kamu 218, 240
alt kültür 52, 53, 63
Alver 21, 62, 98, 101
amaç rasyonalitesi 83
Anadolu kaplanları 67

Arendt 200

aristokrat 34, 46
asketik 32
ataerkil 29, 75, 122, 141, 169, 182,
185, 205
Avrupa 24, 41, 42, 100, 134, 151,
154, 167, 229, 253, 267
aylak sınıf 43, 49
ayna kimlik 79
ayrışma 15, 21, 25, 26, 53, 57, 58,
62, 64, 84, 98, 103, 105, 250, 296,
297

B

Bademli 21, 25, 26, 96, 97, 98,
102, 103, 104, 105, 109, 110, 112,
113, 114, 115, 117, 153, 158, 159,
183, 184, 193, 203, 208, 229, 245,
246, 258, 260, 267, 268, 277, 278,
280, 288, 293
Barbarosoğlu 87, 88, 95, 101, 169,
180, 218, 248, 263, 276, 277, 284
Batılılaşma 44, 92

- Baudrillard 24, 36, 52, 56, 91, 94, 95, 129, 130, 199, 204, 210, 251, 262, 263, 269, 270, 272, 274, 276, 277, 278, 279, 281, 282, 290
- beden 12, 20, 25, 51, 69, 71, 72, 73, 74, 119, 121, 123, 126, 128, 136, 141, 190, 197, 210, 212, 214, 215, 216, 251, 256, 275, 277, 295, 296
- beğeni kamusu 55, 66, 262
- beğeni kültürü 55
- Beneton 90, 91, 239
- beyaz Türkler 34
- Bıçkı 21, 64, 101, 110
- Bilgin 13, 19, 23, 48, 52, 53, 54, 56, 151
- Bilgiseven 41
- bir nefisten yaratılma 122, 134
- biyo-iktidar 128
- Borataş 45
- boşanma 157, 159, 160, 186
- boş zaman 12, 15, 49, 50, 116, 168, 262, 263, 264, 266
- Bottomore 37, 293
- Bourdieu 24, 25, 47, 49, 50, 51, 68, 69, 71, 72, 73, 75, 152, 174, 198, 215, 279, 283
- Braudel 25, 59, 60, 65, 109, 112, 229, 234
- Bunzel 40
- burjuvazi 15, 19, 23, 24, 41, 47, 114, 297
- bütünsel gerçeklik 91
- C**
- cinsellik 51, 79, 81, 129, 156, 270
- cinsiyet 15, 20, 22, 28, 29, 34, 37, 47, 53, 58, 67, 68, 69, 71, 72, 74, 75, 77, 79, 84, 115, 121, 156, 165, 166, 189, 190, 196, 204, 215, 216, 296, 297
- cinsleştirilmiş habitus 71
- coğrafya 59, 61, 70
- D**
- Dahrendorf 40
- Davidoff 38, 152, 192, 193, 261, 265, 279
- Debord 93
- değer rasyonelitesi 83
- demir kafes 94
- dindar burjuvazi 48, 113, 297
- dindar kadın 11, 12, 15, 21, 22, 35, 38, 48, 75, 84, 105, 113, 114, 115, 116, 117, 124, 127, 199, 215, 216, 258, 262, 265, 266, 276, 278, 284, 293, 295
- dinî grup 22, 48, 105, 114, 118, 119, 153, 178, 201, 204, 207, 239, 243, 245, 247, 249, 254, 257, 258, 260, 262, 263, 264, 268, 270
- dinî muhafazakârlık 90
- Doğu 24, 42, 85, 108, 114, 115, 136, 137, 145, 151, 152, 153, 221, 252
- Duben 39, 165, 167
- dünyevileşme 38, 93, 113
- E**
- egemenliğin dalgalanmaları 43
- ekonomik sermaye 49, 50, 97, 276
- elitler 30, 34
- Erkilet 43, 67, 68, 70, 74, 80, 198, 199, 205, 206, 210, 239, 274, 285, 290
- eşitlik 29, 30

- eşitsizlik 15, 30, 40, 58, 64, 135, 166, 239
- etnik aidiyet 30, 33, 106, 108
- ev kadını/hanımı 37
- evsel 68, 74, 197, 199, 205, 206, 210, 283, 290
- F**
- feminist 68, 69, 81, 121, 140, 198, 199, 200
- feminizm 11, 156
- feodal 34, 41, 45, 46, 107
- fitrat 141, 142
- Foucault 25, 51, 128, 148, 155, 200, 201, 261
- Fred Davis 129
- G**
- Gans 55
- geleneksel 11, 19, 20, 25, 37, 43, 70, 72, 77, 88, 89, 98, 100, 116, 117, 118, 127, 131, 141, 142, 143, 152, 155, 156, 160, 165, 167, 171, 183, 185, 191, 192, 198, 199, 212, 214, 220, 226, 229, 254, 258, 261, 274, 296
- gerçek sınıflar 24
- Giddens 135, 140, 155, 168, 170
- girişimci kent modeli 64
- Goldthorpe 34
- Göle 37, 51, 68, 69, 70, 71, 81, 82, 89, 128, 129, 134, 197, 198, 199, 200, 211
- görünmez kolejler 88
- gösterişçi dindarlık 94, 218
- gündelik hayat 15, 20, 21, 27, 48, 49, 72, 95, 116, 117, 118, 165, 200, 229, 230, 238, 248, 250, 251, 262, 264, 268, 272, 274, 294
- Güngör 179, 181, 182
- güvenlikli site 62, 101, 110
- H**
- Habermas 24, 53, 69, 205
- habitus 25, 51, 275, 296
- halk dinî 32
- halk kültürü 52, 54
- Harman 86, 256
- Harvey 25, 54, 61, 64, 73, 79
- hazcı yaşam 262
- heterodoksi 122
- hiyjenik kentler 101
- hiyerarşi 20, 21, 26, 36, 123, 268, 278
- İ**
- ideoloji 38, 67, 83, 85, 86
- ikili biçim 91
- İngiltere 62, 109, 192
- İslâmiyet 128
- J**
- John Keane 248
- J. S. Mill 47
- K**
- Kalaycıoğlu 27, 28, 34, 44, 45
- kamusal alan 11, 12, 24, 36, 38, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 80, 81, 92, 114, 115, 177, 198, 199, 205, 206, 207, 209, 210, 237, 238, 248, 262, 276, 284, 286, 296

- Kandiyoti 140, 166, 167, 168, 182, 187, 190, 192, 193, 198, 257, 262, 267
 kapitalizm 15, 24
 karizmatik 38, 43
 karşı cemaatler 260
 karşı kültür 53, 240
 kast 36
 kefaet 148, 154, 156
 Kemalist 69, 70, 198
 kentsel ayrışma 25, 57, 59, 64, 65, 97, 99, 103, 105, 109, 233, 252, 295
 Kırpay 30, 34, 44, 66, 187
 kırsal kentler 109
 kimlik 20, 37, 67, 68, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 108, 127, 128, 129, 251, 256, 295
 kitle kültürü 54, 55, 272, 277, 279
 Konfüçyanizm 31
 konut 39, 61, 62, 63, 102, 106, 109, 110, 111, 112
 konut sınıfları 62, 63
 Konya 62
 kölelik 36, 82
 Kurt 25, 26, 149, 161, 165, 167, 188, 206, 219, 226
 kutsal 127, 237, 238, 239, 240, 253, 255
 küfüv 149
 kültür 20, 24, 33, 48, 50, 51, 52, 53, 55, 59, 70, 72, 76, 85, 100, 166, 217, 219, 225, 262, 270, 272, 284, 294
 kültürel sermaye 49, 50, 174
- L**
 Lady Montague 128
 laiklik 83, 92, 128, 211
- laisizm 82
 larsen etkisi 273
 Luckmann 165, 166, 237, 238, 239, 248
 lüks 12, 19, 21, 39, 43, 50, 65, 66, 94, 98, 101, 108, 112, 113, 229, 252, 258, 287
 lüks gettoları 101
- M**
 mahremiyet 20, 69, 71, 81, 98, 108, 113, 205, 206, 210, 216, 224, 227, 295, 296
 Marc Bloch 60
 Mardin 24, 36, 41, 42, 43, 48, 69, 76, 77, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 257, 264
 Marx 23, 24, 40, 41, 54, 85
 Maslow 256
 mcdonaldlaşma 56
 mehir 157
 mekân 20, 25, 51, 57, 60, 67, 71, 73, 94, 204, 208, 210, 211, 212, 214, 215, 217, 258, 270, 273, 295, 296
 mekânsal ayrışma 24, 57, 62, 64, 72, 100, 190
 mekânsal yarıma 64
 Meriç 59, 100
 Mernissi 142, 149, 215
 Merton 80
 milli kültür 52, 53
 miras 50, 157, 161, 162, 163, 179, 181
 mistik 31, 32, 46, 89
 moda 129, 134, 276, 278, 283, 284, 285
 modernizm 128
 modern mabetler 100

- Montesquieu 59, 60
 mufassal kamu 81
 muhafazakâr 12, 19, 23, 33, 89, 90, 148, 295
 muhit 26, 66, 224, 230, 295
 Musevilik 31
 MÜSİAD 153
 Müslüman 20, 21, 37, 39, 47, 68, 69, 70, 73, 74, 77, 82, 84, 86, 88, 114, 121, 127, 128, 131, 134, 148, 198, 199, 206, 210, 211, 214, 238, 243, 255, 257, 260, 285, 288, 290, 297
 Müslüman burjuva 21, 47
 müstahkem adacıklar 101
- N**
 Nelson Goodman 47
 nikâh 147, 149, 157, 219, 225
 nominalist 24, 48
- O-Ö**
 Okay 225
 ontolojik 58, 72, 76, 121, 129, 134, 135, 139, 143, 144, 169
 ontolojik duruş 129
 orta sınıf 20, 28, 41, 50, 55, 63, 91, 151, 267
 ortodoks 122
 oryantalist 121, 122, 128
 Osmanlı Devleti 11, 34, 44
 özel alan 12, 67, 68, 69, 92, 166, 191, 206, 210, 214, 225, 237, 238, 239, 248, 273, 296
- P**
 Pareto 43, 165
 patriyarkal 68
- plastik cinsellik 135
 popüler kültür 52, 53, 54, 55, 56, 217, 262, 272
 postmodernite 123
 profan 238, 239, 240
- R**
 referans grupları 80
 rol esnekliği 189, 190
 rol teorisi 75
- S-Ş**
 Sabbah 144, 149, 211
 seçkinler 34
 seçkinlerin dolaşımı 43
 seküler 78, 83, 84, 87, 218, 226, 235, 237, 248, 288
 sekülerizm 82
 sekülerleşme 88, 91
 Sennett 206, 217
 serbest zaman 22, 39, 201, 203, 263, 266
 sermaye 25, 39, 49, 50, 67, 262
 servet hiyerarşisi 280
 Shick 61, 68, 79, 81
 Simmel 78, 93, 94
 sivil din 240
 Sombart 24, 43
 Sorokin 59
 sosyal çözülme 19
 sosyal sermaye 49
 sosyal tabaka 11, 15, 31
 statü 15, 21, 22, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 44, 45, 48, 50, 51, 55, 61, 63, 67, 68, 95, 98, 103, 106, 112, 126, 151, 158, 168, 175, 195, 207, 209, 235, 256, 268
 statü grubu 22, 33, 38, 48, 61, 67

- steril hayatlar 21, 101
Sünni 30
süslüman 21, 214, 297
Şirin Tekeli 198
- T**
tabakalaşma 24, 28, 37, 41, 42, 45,
49, 51, 58, 62, 94, 122, 177
teknoloji 51
tıbb-ı nebevî 255
toplumsal cinsiyet 20, 22, 24, 26,
37, 48, 67, 68, 106, 121, 122, 183,
191, 192, 198, 205, 206
toplumsal gruplar 30
toplumsal hareketlilik 38
toplumsal sınıflar 30
toplumsal tabakalar 30, 33
tortu 165
Tönnies 61
Turner 27, 29, 30, 46, 83
tüketim 19, 21, 22, 24, 39, 40, 46,
49, 50, 51, 52, 56, 61, 71, 74, 92,
93, 94, 95, 98, 100, 109, 113, 129,
199, 210, 237, 238, 257, 261, 262,
269, 271, 273, 275, 276, 282, 284,
286, 290
tüketim katedralleri 100
tüketim kültürü 56, 109, 284
tüketim toplumu 94, 100, 238, 290
Tümer 25, 102, 109, 110, 135
Türk 11, 23, 30, 41, 42, 47, 62, 82,
84, 99, 106, 107, 111, 127, 151,
165, 168, 198, 226
Türkiye 12, 15, 19, 21, 22, 23, 30,
33, 34, 35, 37, 38, 41, 42, 44, 45,
46, 48, 49, 50, 62, 64, 66, 68, 69,
70, 88, 89, 92, 95, 101, 102, 106,
108, 110, 127, 128, 135, 137, 141,
143, 157, 158, 165, 166, 182, 183,
186, 188, 191, 192, 198, 212, 238,
239, 253, 260, 278
- Ü**
Ülgener 24, 44, 46, 94
ümmet 81, 239, 257, 264
- V**
Veblen 24, 43, 49
- W**
Weber 24, 31, 32, 33, 36, 40, 43,
44, 46, 61, 62, 63, 83, 94
White 72, 141, 143, 158, 165, 182,
183, 186, 188, 192, 212, 260, 285
- Y**
yarı kamusal alan 216, 257, 258,
261
yasal-akılcı 43
yerleşim temelli sınıflar 63
Yılmaz 121, 122, 127, 128, 129,
130, 275
yumuşak ideoloji 83
yüksek kültür 52, 53, 55, 282
- Z**
zengin gettoları 21, 101, 110
zevk hiyerarşisi 280
zihinsel ayrışma 58, 84
zihniyet 12, 22, 24, 39, 58, 84, 85,
92, 93, 94, 95, 112, 114, 116, 117,
119, 121, 122, 123, 134, 139, 145,
150, 152, 154, 176, 200, 217, 218,
220, 251, 275, 279, 282, 283, 293,
294

Refah Muhitinde Dindar Kadın

Din ve gelenekle kurulan bağın muhafazakâr zihniyet dünyasını hangi yönlerden kavradığını çözümlemede aile kurumu ve anne, evlat, eş, kız kardeş, komşu, arkadaş ilişkileriyle ya da bir dini gruba aidiyet bakımından kadınların merkezi konumda olmasına mukabil toplumsal cinsiyet kalıp yargıları dışıl referansları ikincil bir konuma iter.

Kadınların toplumsal görünürlüğünü ve bu kitaba konu olan üst gelir grubu dindar kadınların gündelik hayatını sınıfsal referanslardan bağımsız değerlendirmek mümkün değildir. “Refah muhiti” kapitalist üretim/ tüketim çarkını döndüren ayrışma dinamiklerinin ürettiği aynı zamanda bir rant alanı olan yerleşim modellerinde; mahalleden kopuşu ve güvenli evler, yerleşim alanlarında lüks donatılarla müstakil evlerde, doğayla iç içe yaşam yönelişini temsil etmektedir.

Maddi olanaklardaki benzerlik üst gelir grubunun zihniyet dünyasının bağdaşık olduğunu doğrulamazken kentsel, mekânsal ve zihinsel ayrışma unsurlarının çerçevelendiği dindar kadın profilinin müreffeh koşullarının eleştiri odağına dönüşmesi ve muhafazakârlaşma-dünyevileşme başlıklarıyla tartışılması revaçtadır. Toplumsal gerçekliğe odaklanan bu çalışma ise “Refah Muhitinde Dindar Kadın” hayatını nasıl yaşıyor? Zihniyet dünyası onu alternatif bir kamuya mı dahil ediyor? Bedenini, rollerini, ilişkilerini, tercihlerini, zevklerini ayrıştıran unsurlar neler? gibi soruların odaklandığı yaşam alanındaki esas özneyi yani aktörlerin anlatısını da dâhil ederek değerlendirilmesine olanak sağlar.

